

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: 3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ - 9420070

Σχολικό Έτος: 2023 - 2024

Ημερομηνία Εξαγωγής: 17/06/2024

Σχολική Μονάδα: 3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ - 9420070

Στόχος Βελτίωσης:

Ανάδειξη των αξιών της συνεργασίας και της αλληλεγγύης, μέσα από τη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών - μαθητών.

Καλλιέργεια του σεβασμού και του αισθήματος ασφάλειας και οικειότητας των μαθητών προς τους εκπαιδευτικούς.

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής, ως προς τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων τους με τους/τις μαθητές/τριες.

Σχέδιο Δράσης: Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας και η συμβολή του στην επιτυχή διαχείριση των σχέσεων μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών.

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Συντονιστής Δράσης: ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Υποστηρικτικοί θεσμοί, ανάπτυξη αντισταθμιστικών προγραμμάτων και σταθερή προσφορά ενισχυτικής διδασκαλίας στους μαθητές/τριες του 3ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής.

- Διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών.
- Να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για την ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή/τριας.
- Υποστηρικτικοί θεσμοί και σταθερή ανάπτυξη αντισταθμιστικών προγραμμάτων, με έγκαιρη και μόνιμη στελέχωση για την κάλυψη των αναγκών του 3ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής.
- Καλλιέργεια του σεβασμού και του αισθήματος ασφάλειας και οικειότητας των μαθητών/τριών προς τους εκπαιδευτικούς, πληρέστερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών του 3ου Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής πάνω στα προβλήματα των μαθητών. Επέκταση και στους μαθητές/τριες με ειδικές ανάγκες.

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

- Οργάνωση και λειτουργία του τμήματος ένταξης, της ΕΔΥ, υποστηρικτικοί θεσμοί, ανάπτυξη αντισταθμιστικών προγραμμάτων και σταθερή προσφορά ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Συμβολή των εκπαιδευτικών που απασχολούνται στην ειδική αγωγή στην επίλυση θεμάτων μεταξύ των μαθητών/τριών τους και των εκπαιδευτικών.
- Εφαρμογή των αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του σχολείου.
- Καταγραφή των περιπτώσεων που παρατηρείται διαταραχή των σχέσεων μαθητών/τριών- εκπαιδευτικών και χρειάζεται η παρέμβαση του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών για την αποκατάστασή τους.
- Ομαδικές δράσεις- παρεμβάσεις των μελών της ομάδας για τη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών - μαθητών/τριών.

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

1. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του σχολείου
2. Πράξεις ΕΔΥ
3. Βιβλίο- Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής.
4. Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών.
5. Αλληλογραφία Σχολείου με γονείς-κηδεμόνες μαθητών/τριών.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

Μείωση της έντασης των παραγόντων που δημιουργούν προβλήματα στις σχέσεις μαθητών/τριών-εκπαιδευτικών.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

- Καθημερινή αξιολόγηση των σχέσεων μαθητών/τριών-εκπαιδευτικών μέσα από την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβληματικών καταστάσεων.
- Αποτίμηση σε παιδαγωγική συνεδρίαση του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών.

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις Σ.Ε.

Σαφείς στόχοι σε ένα σχέδιο δράσης με θεματική που διαπλάθει το ήθος των μαθητών/των μαθητριών και διευκολύνει παράλληλα τη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Αρκετά ικανοποιητική περιγραφή στο πεδίο του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης και ενέργειες αλλά καλό θα ήταν η καταγραφή να γίνει ανά μήνα/δίμηνο ή τρίμηνο (με χρονική αναφορά δηλαδή). Η καταγραφή στο πεδίο «πόροι-μέσα-ερευνητικά εργαλεία» είναι ελλιπής □ καλό θα ήταν να έχει την εξής μορφή: ανθρώπινοι πόροι (οι μαθητές/οι μαθήτριες και οι εκπαιδευτικοί ποιων τάξεων θα γίνει εφαρμογή), υλικοί πόροι και ερευνητικά εργαλεία (για την αξιολόγηση κάθε μορφής). Τα κριτήρια επιτυχίας καλό θα ήταν να αντιστοιχίζονται με τον κάθε στόχο ξεχωριστά. Στο πεδίο «Διαδικασίες αξιολόγησης» πώς θα γίνει η «καθημερινή αξιολόγηση» και η «αποτίμηση»; Με ποια ερευνητικά εργαλεία; Συγχαρητήρια για τη χρήση μη σεξιστικής γλώσσας. Καλή επιτυχία στο σχέδιο δράσης και περιμένω την υλοποίηση και τα αποτελέσματα από αυτήν.

Υ.Γ. Οι οδηγοί που υπάρχουν στην πλατφόρμα του ΙΕΠ δίνουν βοήθεια μέσα από τα παραδείγματα που παρέχουν (π.χ. στην προκειμένη περίπτωση Σχέδια Δράσης, προτάσεις σχεδιασμού)

https://iep.edu.gr/images/axiologisi/ergaleia/%CE%A3%CE%A7%CE%95%CE%94%CE%99%CE%91_%CE%94%CE%A1%CE%A2%CE%A3%CE%A4%CE%A5%CE%A6%CE%A7%CE%A8%CE%A9%CE%AA%CE%AB%CE%AC%CE%AD%CE%AE%CE%AF%CE%B0%CE%B1%CE%B2%CE%B3%CE%B4%CE%B5%CE%B6%CE%B7%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%BB%CE%BC%CE%BD%CE%BE%CE%BF%CE%C0%CE%C1%CE%C2%CE%C3%CE%C4%CE%C5%CE%C6%CE%C7%CE%C8%CE%C9%CE%CA%CE%CB%CE%CC%CE%CD%CE%CE%CE%CF%CE%D0%CE%D1%CE%D2%CE%D3%CE%D4%CE%D5%CE%D6%CE%D7%CE%D8%CE%D9%CE%DA%CE%DB%CE%DC%CE%DD%CE%DE%CE%DF%CE%E0%CE%E1%CE%E2%CE%E3%CE%E4%CE%E5%CE%E6%CE%E7%CE%E8%CE%E9%CE%EA%CE%EB%CE%EC%CE%ED%CE%EE%CE%EF%CE%F0%CE%F1%CE%F2%CE%F3%CE%F4%CE%F5%CE%F6%CE%F7%CE%F8%CE%F9%CE%FA%CE%FB%CE%FC%CE%FD%CE%FE%CE%FF

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Τα ζητήματα μη αποδεκτής συμπεριφοράς των μαθητών/μαθητριών στο Σχολείο, τα οποία διαταράσσουν τη μαθησιακή διαδικασία και το κλίμα εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτικών αποτελούν αντικείμενο συνεργασίας του/της εκπαιδευτικού της τάξης με το Διευθυντή της σχολικής μονάδας, τον Σύλλογο Διδασκόντων, του Συμβούλου Εκπαίδευσης ΠΕ70 και του Συμβούλου Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής, προκειμένου να υπάρξει η καλύτερη δυνατή παιδαγωγική αντιμετώπισή τους. Λειτουργώντας πάντα στα πλαίσια του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας:

Ο πρώτος που ενημερώνεται σχετικά είναι ο γονέας/κηδεμόνας του μαθητή, ο οποίος θα πρέπει να συνεργαστεί με το Σχολείο προκειμένου να αντιμετωπισθεί το θέμα με διάλογο και προς όφελος του μαθητή. Εφόσον το Σχολείο λάβει γνώση κάποιου σοβαρού περιστατικού που συνέβη εντός των ορίων του σχολείου οφείλει να ενημερώνει τον Διευθυντή. Η άμεση επαφή δημιουργεί σχέση αμοιβαίας κατανόησης και ο ειλικρινής διάλογος συμβάλλει στην από κοινού αντιμετώπιση σημαντικών θεμάτων της σχολικής καθημερινότητας. Η αντιπαράθεση δεν προάγει την εκπαιδευτική διαδικασία ούτε αποτελεί παράγοντα σύσφιξης των σχέσεων. Οποιοι γονείς θεωρούν ότι υπάρχει θέμα με κάποιον/α εκπαιδευτικό του Σχολείου οφείλουν να προσέρχονται στο Σχολείο και να συνομιλούν μαζί του/της. Δεν υπάρχει λόγος να προσφεύγουν εκ των προτέρων σε ανώτερα κλιμάκια διοίκησης για την ικανοποίηση των αιτημάτων τους ή την υποβολή καταγγελιών. Αν δεν μείνουν ικανοποιημένοι οι γονείς από τις ενέργειες των εκπαιδευτικών, τότε και μόνο τότε μπορούν να απευθυνθούν στον Διευθυντή του Σχολείου. Σε περιπτώσεις που υπάρξει ενημέρωση για κάποια συγκεκριμένη συμπεριφορά που άπτεται της σχολικής βίας και του εκφοβισμού λειτουργούμε ομαδικά και υπηρεσιακά. Ενημερώνονται η Σύμβουλος Εκπαίδευσης και η Διευθύντρια Π/θμιας Εκπ/σης Ροδόπης. Καλούνται οι εμπλεκόμενοι μαθητές και αναζητείται επίλυση των διαφορών σε πνεύμα ισότιμης αντιμετώπισης με συστάσεις και οδηγίες. Σε δύσκολες περιπτώσεις καλούνται οι γονείς των εμπλεκόμενων, ενημερώνονται για τα γεγονότα και δίνονται οδηγίες και κατευθύνσεις ώστε να συμβάλλουν και αυτοί στην εξάλειψη ανεπιθύμητων συμπεριφορών. Καταγράφονται τα

περιστατικά στο μερολόγιο σχολικής ζωής και συγκαλείται Σύλλογος Διδασκόντων για ενημέρωση και λήψη αποφάσεων, εφόσον χρειαστεί υπηρεσιακή απάντηση. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του Σχολείου συμβαίνουν περιστατικά από μαθητές που είτε δεν συμπεριφέρονται σωστά προς τους εκπαιδευτικούς είτε χρησιμοποιούν λεκτική και σωματική βία εις βάρος συμμαθητών τους. Συγκεκριμένα το τρέχον σχολικό έτος συνέβησαν τα ακόλουθα περιστατικά :

Τις πρώτες μέρες της σχολικής χρονιάς προσήλθαν οι γονείς μαθητή Α Δημοτικού ζητώντας άμεση αλλαγή τμήματος, με τη δικαιολογία ότι στο ίδιο τμήμα φοιτά μαθητής με τον οποίο δημιουργήθηκαν θέματα στο Νηπιαγωγείο. Ρωτήθηκε η νηπιαγωγός που τα είχε και ισχυρίστηκε ότι δεν υπήρχαν καταγεγραμμένα περιστατικά σχετικά με αυτά που ισχυρίζονται οι γονείς. Ενημερώθηκε ο Σύλλογος Διδασκόντων και αποφασίστηκε να αξιολογηθεί το θέμα αν χρειαστεί.

Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς η συμπεριφορά μιας μαθήτριας, η οποία έχει παράλληλη στήριξη, είχε διακυμάνσεις. Ενώ κάποιες μέρες ήταν ήρεμη και συνεργάσιμη, άλλες μέρες αρνιόταν να μπει στην αίθουσα, είχε υβριστική και επιθετική συμπεριφορά απέναντι σε εκπαιδευτικούς και μαθητές και δεν υπάκουε στους κανόνες του Σχολείου.

Για τα δύο αυτά συμβάντα η Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 επισκέφτηκε το σχολείο, ενώ για το δεύτερο προσήλθε και η Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής.

Κατά τη διάρκεια του διαλείμματος δύο μαθητές της Α Δημοτικού έσπρωχναν το κεφάλι ενός άλλου παιδιού στα χώματα. Αυτό σταμάτησε από εκπαιδευτικούς ενώ έγιναν και οι απαραίτητες συστάσεις από την υποδιευθύντρια. Για το συμβάν ενημερώθηκαν και οι γονείς των παιδιών. Ειδικά ένας από αυτούς τους μαθητές παρουσιάζει προβληματική συμπεριφορά, καθώς επιτίθεται χωρίς λόγο σε άλλα παιδιά.

Άλλο ένα συμβάν έγινε την ώρα της γυμναστικής ανάμεσα σε μαθητές της ΣΤ τάξης. Ένας από αυτούς πέταξε ένα λερωμένο μπουφάν στο πρόσωπο του άλλου και εκείνος τον χτύπησε με το παγούρι του. Τότε του έδωσε μπουνιά στο στόμα. Ενημερώθηκαν οι γονείς και των δύο, αλλά στο σχόλασμα ο μπαμπάς του ενός μάλωσε και έβρισε τον άλλον. Σε αυτά και όσα άλλα περιστατικά προέκυψαν, λειτουργήσαμε πάντα ομαδικά και με βάση τα πλαίσια του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η αποτελεσματικότητα των ενεργειών αντιμετώπισης καταστάσεων, η οποία είναι βασικός παράγοντας στη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας του σχολείου. Στα πλαίσια αυτά αξιοποιήθηκαν πλήρως οι ατομικές και ομαδικές δράσεις της κοινωνικής λειτουργού και της ψυχολόγου του σχολείου:

Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε επιμορφωτική ημερίδα με θέμα: "Οριοθέτηση συμπεριφορών μαθητών/τριών". Σ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς έγιναν επισκέψεις σ' όλα τα τμήματα και παρατηρήσεις για διερεύνηση συμπεριφορικών δυσκολιών και δυσκολιών προσαρμογής μαθητών, έγινε η δράση " Συμβόλαιο ομάδας, βιωματική δράση γνωριμίας, καταγραφή κανόνων" σε ορισμένα τμήματα και δράσεις για το σχολικό εκφοβισμό. Έγιναν συναντήσεις της ΕΔΥ με δασκάλα Π.Σ. και Σύμβουλο Ειδικής Αγωγής για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης μαθήτριας, συναντήσεις ΕΔΥ με γονείς και συνεργασία με την επόπτρια Κοινωνικών Λειτουργιών.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Τα ζητήματα διαχείρισης των δυσκολιών συμπεριφοράς και των συγκρούσεων στις σχέσεις των μαθητών και της επικοινωνίας με τους- τις εκπαιδευτικούς απασχολεί το σχολικό πλαίσιο. Η διαχείριση των περιπτώσεων που προέκυψαν έγινε σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό και τους ορισθέντες στόχους. Σε αυτές ενημερωνόταν αρχικά οι γονείς ή κηδεμόνες των μαθητών και των μαθητριών από το σχολείο. Σε όσες περιπτώσεις κρίθηκε απαραίτητο ανέλαβε δράση η ΕΔΥ του ΣΔΕΥ ΚΕΔΑΣΥ του σχολείου. Πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, συζήτηση και υποστήριξη παιδιών, οικογένειας και εκπαιδευτικών. Αντικειμενική δυσκολία στις παρεμβάσεις της ΕΔΥ αποτέλεσε ο περιορισμένος χρόνος και οι λίγες συναντήσεις, καθώς η ΕΔΥ δεν είναι καθημερινά στο ίδιο σχολείο. Σε περιπτώσεις, που προβλέπεται ενημερώθηκε η Σύμβουλος Εκπαίδευσης και η

Διευθύντρια Π/θμιας Εκπ/σης Ν. Ροδόπης. Τα περιστατικά καταγράφηκαν στο ημερολόγιο σχολικής ζωής και συγκαλέστηκε Σύλλογος Διδασκόντων για ενημέρωση και λήψη αποφάσεων, όποτε χρειάστηκε.

Αποτελέσματα της Δράσης

Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του σχολείου μας, ο Σύλλογος των Διδασκόντων φροντίζει για τη διαμόρφωση ενός καλού σχολικού κλίματος που χαρακτηρίζεται από την εμπιστοσύνη, τον διάλογο και την ουσιαστική επικοινωνία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, γεγονός που αποδεικνύεται από την επιτυχή αντιμετώπιση των περιστατικών που σημειώθηκαν. Οι παρεμβάσεις σε συλλογικό ή ατομικό επίπεδο βελτίωσαν τις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών και ενίσχυσαν την αλληλοκατανόηση και τη συνεργασία. Η άμεση και πλήρης ενημέρωση των εκπαιδευτικών του σχολείου για τα προβλήματα των μαθητών συνέβαλε στην ανάπτυξη του αισθήματος οικειότητας και εμπιστοσύνης. Οι εκπαιδευτικοί που απασχολούνται στην ειδική αγωγή παρέιχαν ουσιαστική υποστήριξη στους μαθητές τους και χάρη στην άψογη συνεργασία τους δε σημειώθηκαν διαταραχές στις σχέσεις τους ούτε παρατηρήθηκαν προβληματικές καταστάσεις

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

- Η άψογη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών της σχολικής μας μονάδας.
- Η υποστηρικτική στάση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων στην όλη διαδικασία.
- Η συνεργασία με την κοινωνική λειτουργό της σχολικής μονάδας.
- Η συστηματική επικοινωνία με τον συντονιστή εκπαιδευτικού έργου και την διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την επίλυση προβλημάτων που προέκυπταν.
- Η αποτελεσματική συνεργασία με τους γονείς των μαθητών (μηνιαία ενημέρωση ή έκτακτες ενημερώσεις για ζητήματα που έχουν προκύψει).
- Τα άτομα που συμμετείχαν στην ΕΔΥ ήταν πλήρως καταρτισμένα κι επιμορφωμένα ώστε να υποστηρίζουν τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά λειτούργησαν παράλληλα υποστηρικτικά και συμβουλευτικά προς το σύνολο των εκπαιδευτικών του σχολείου για την στήριξη των μαθητών αυτών στο σύνολο του ωρολογίου προγράμματος αλλά και στις δράσεις εκτός σχολείου.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι ελλείψεις σε εκπαιδευτικούς παράλληλης στήριξης δημιούργησαν προβλήματα στη λειτουργία του σχολείου. Ακόμη η έλλειψη διαλόγου και συνεργασίας από την πλευρά του ΥΠΕΠΘ, η οποία δημιούργησε συνθήκες αντιπαράθεσης με την εκπαιδευτική κοινότητα.

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Στο υλικό της σχολικής χρονιάς 2023-2024 έχουμε τα εξής στοιχεία:

- Το Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής.
- Το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων.
- Τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας της σχολική μονάδας, όπου καταγράφονται όλες οι δυσκολίες που υπήρξαν με παιδιά παράλληλης στήριξης και δεν ακολουθούσαν πλήρες πρόγραμμα με τον εκπαιδευτικό της παράλληλης, εξαιτίας της ιδιαίτερα χαμηλής πρόσληψης εκπαιδευτικών στην Ειδική Αγωγή για το έτος 2023-2024. Επίσης, αναφέρονται και όλες οι οργανωμένες προσπάθειες που έκανε η σχολική μονάδα κι ύστερα από συλλόγους διδασκόντων προέβη σε συγκεκριμένες ενέργειες.
- Τους Ατομικούς Φακέλους των παιδιών που ακολουθούν δομές Ειδικής Αγωγής, όπως το Τμήμα Ένταξης και τις Παράλληλες Στηρίξεις.
- Τις αξιολογικές Εκθέσεις των παιδιών που εντάσσονται στις δομές Ειδικής Αγωγής της Σχολικής Μονάδας, όπου εκεί αποτυπώνεται στο τέλος της χρονιάς η ολική εικόνα και κατάσταση των παιδιών αυτών, με σκοπό να αξιοποιηθούν και το επόμενο σχολικό έτος.
- Υλικό που χρησιμοποιήθηκε τόσο από την εκπαιδευτικό του Τμήματος Ένταξης καθημερινά, όσο και από τους εκπαιδευτικούς των Παράλληλων Στηρίξεων και την Σχολική Ψυχολόγο και την Κοινωνική Λειτουργό. Υλικό που δημιουργήθηκε ιδιαίτερα για ημέρες αφιερωμένες σε σημαντικά γεγονότα, υλικό που δημιουργήθηκε στις ώρες των Δεξιοτήτων, αλλά και υλικό που χρησιμοποιούταν σε καθημερινή βάση.

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Στα πλαίσια της ευρύτερης υλοποίησης επιμορφώσεων εντός της σχολικής μας μονάδας, σημαντικό κομμάτι αυτών κατείχε η πληρέστερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών του σχολείου μας πάνω στα προβλήματα των μαθητών. Οι επιμορφώσεις αυτές είχαν τίτλο Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση, χωρίς όμως να συζητούνται μόνο θέματα υποστήριξης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αλλά διατυπώνονταν απόψεις για ζητήματα πρόληψης ή και επίλυσης προβλημάτων τόσο σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ μαθητών όσο και μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών. Ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες οι εμπειρίες αλληλεπίδρασης και συνεργασίας αλλά και η καταγραφή της πορείας και εξέλιξης της σχέσης των δύο μερών. Βέβαια στις επιμορφώσεις αυτές όλοι έπρεπε να διαθέσουν από τον πολύτιμο ελεύθερο χρόνο τους, πράγμα που δυσκόλευε την απαρτία συμμετοχής όλου του συλλόγου διδασκόντων γεγονός που δημιουργεί ερωτήματα ως προς τη αξιολόγηση του όλου εγχειρήματος.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

- Έκφραση μεγαλύτερης ικανοποίησης των μαθητών/-ητριών από την επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς τους.
- Έκφραση μεγαλύτερης ικανοποίησης των εκπαιδευτικών από την επικοινωνία με τους μαθητές και τις μαθήτριές τους.
- Βαθμός βελτίωσης του κλίματος σε τάξεις που πριν υπήρχαν προβλήματα

επικοινωνίας εκπαιδευτικών-μαθητών/-ητριών.

Το Σχέδιο Δράσης είναι ευέλικτο και μπορεί να υλοποιηθεί σε συμπεριληπτικό πλαίσιο (κοινή τάξη) ειδικότερα στις σχολικές μονάδες που υπάρχουν σύνθετα κοινωνικά προβλήματα και πολυπρόσωπο προσωπικό. Ειδικότερα, μπορεί να αξιοποιηθεί για τη γνωριμία των μαθητών/-ητριών κάθε τάξης με όλες τις ειδικότητες, ιδιαίτερα των εκπαιδευτικών που υποστηρίζουν μαθητές/-ήτριες με πρόγραμμα Παράλληλης Στήριξης, Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, Σχολικού Νοσηλευτή καθώς και Τμήματος Ένταξης και να τους εντάξει ομαλά στις ρουτίνες της τάξης, χωρίς την ετικετοποίηση κι επακόλουθη περιθωριοποίηση των μαθητών/-ητριών τους.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Καθιέρωση τακτικών επιμορφωτικών συναντήσεων με ειδικούς επιστήμονες (εκπαιδευτικούς ψυχολόγους, συμβουλευτικούς ψυχολόγους, σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς κ.λπ.) και παιδαγωγούς (σχολικούς συμβούλους, πανεπιστημιακούς καθηγητές κ.λπ.) στο πλαίσιο της ενδοσχολικής ή εξωσχολικής επιμόρφωσης που θα απευθύνονται τόσο σε μαθητές όσο και σε εκπαιδευτικούς για την ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ τους. Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας για την εφαρμογή ποικιλίας εκπαιδευτικών μεθόδων και πρακτικών διαχείρισης, όπως: συνεργατική μάθηση, βιωματική παιδαγωγική, παιχνίδια ρόλων, αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας, στρατηγικές τροποποίησης συμπεριφοράς κ.λπ. Δυνατότητα συστηματικής και προγραμματισμένης συνεργασίας με τους σχολικούς συμβούλους ανά ειδικότητα για την επίλυση διάφορων θεμάτων που ανακύπτουν. Συνάντηση με Παιδαγωγικά Τμήματα για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων που υπάρχουν και των αιτημάτων που διατυπώνονται για την υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων με άξονα τις ανάγκες των εκπαιδευτικών- μαθητών και την επαναφορά της επιμόρφωσης με εκπαιδευτική άδεια. Ακόμη, στο πλαίσιο της δράσης θα πρέπει να οργανωθούν επιμορφωτικές συναντήσεις για γονείς πάνω σε θέματα που αφορούν τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, τις δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς, την προσαρμογή στη σχολική ζωή κ.λπ. Όλες οι επιμορφώσεις πρέπει να έχουν δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα, ώστε να υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής από το ευρύτερο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας (εκπαιδευτικούς- μαθητές- γονείς).

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Ποσοτική και ποιοτική μελέτη της καταγραφής των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες, τις δυνατότητες και τις ανάγκες που δημιουργούνται για μια ουσιαστική επιμορφωτική διαδικασία σχετικά με τα προβλήματα των μαθητών. Αξιοποίηση ερευνητικών εργαλείων για την διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών - μαθητών.